

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ COVID-19 ТА ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Будівельна галузь має для національної економіки вирішальне значення. Але, на жаль, нині вона зазнала великої руйнації – частково втратила свою сировинну базу; велика кількість будівельних підприємств, розташованих на півдні та сході, знищені чи окуповані, або постали перед необхідністю пошуку нових ресурсів і ринків. До найбільших змін, які відбулися на ринку будівельній галузі за останні 3 роки, насамперед треба віднести зміни у зв'язку з COVID-19 та зміни, спричинені ворожою агресією росії проти України.

Зміни, до яких призвів COVID-19 можна умовно поділити на дві складові:

1. Збільшення роботи працівників в режимі он-лайн, частина з яких до цих пір залишається працювати в такому режимі. На дані зміни менеджмент різних компаній реагував по-різному. Дехто побачив у цьому суттєву економію коштів на утримання офісів, інші вбачали втрату контролю над операційними процесами з організації, так як не було досвіду управління цілими підрозділами у режимі он-лайн. Завдяки страху та не бажанню виходити на робоче місце, деякі підрозділи ставили під загрозу функціонал компанії в цілому. Це були суттєві виклики для менеджменту компаній щодо зміни стратегій управління та оцінки ризиків пов'язаних зі стабілізацією роботи структурних підрозділів.

2. Іншим наслідком епідемії, стало бажання мати нерухомість за містом, подалі від великого скупчення людей, яке фактично, може призвести до епідеміологічного спалаху. Через це у 2020-2021 роках стався відчутний стрибок у секторі будівництва приватних будинків внаслідок чого відбулося здороження земельних ділянок поблизу міст, а також їх масова скупка інвесторами та запуск багатьох проєктних ліній: будівництво приватних будинків на одну сім'ю, таунхаусів та невеликих багатоквартирних будинків.

Також відбулися зміни на ринку нерухомості у секторі багатоквартирного будівництва. Збільшилась частка продажу вторинного житла у порівнянні з первинним. Це значною мірою вплинуло на основних регіональних гравців у сфері багатоквартирного будівництва і змусило забудовників переглядати стратегії реалізації житла у новобудовах.

Але найбільш стресовою, для ринку будівельної галузі на початку 2022 року стала розв'язана росією загарбницька війна проти України. Внаслідок ракетних обстрілів у першому півріччі 2022 року кардинально змінилося ставлення до інвестицій у будівництво – будівельна активність на значній кількості об'єктів була призупинена. Вимушена масова міграція населення та цілих бізнесових та торговельних структур зі Східних регіонів у Центральний та Західний регіони призвела до неочікуваних змін. Неймовірний попит на житло, зокрема у Західному регіоні, призвів до різкого стрибка будівництва первинної нерухомості. Вторинна нерухомість (враховуючи велику кількість житла зданого в оренду) теж стала дефіцитною та виросла в ціні. Проте у першому та другому кварталах 2023 року, порівняно з 2022 роком, відмічається поживавлення будівництва первинного житла насамперед у Центральних регіонах нашої країни.

Вище викладені зміни та потрясіння не могли не позначитись на ринку будівельних матеріалів та матеріалів з оздоблення приміщень, які є складовою будівельної галузі. Розвиток галузі отримав значне сповільнення внаслідок наступних факторів: зміни попиту; небажання інвесторів інвестувати у галузь; здороження будівельних матеріалів; здороження логістики; частого відключення електроенергії; зміни відношення банківської системи щодо видачі кредитів під проєкти будівництва.

Ще одним з ключових моментів, який суттєво вплинув на будівельну галузь, стала масова мобілізація населення чоловічої статі в Україні. Це призвело до дефіциту кадрів на ринку та розриву функціональних обов'язків у багатьох структурних підрозділах, що значно сповільнює розвиток галузі. Тому бізнес, який працює у цій сфері, отримав нові виклики. Нестача професійних виконавців може суттєво позначитись на якості будівництва, якості виконання робіт по внутрішньому і зовнішньому оздобленню. Прорахувати втрати галузі внаслідок загибелі під час воєнних дій певної кількості людей, які в мирних час були в ній задіяні – взагалі дуже складно.

І все ж за оптимістичними прогнозами експертів, у разі припинення бойових дій, будівельну галузь України чекає стрімке зростання. Це буде пов'язано з необхідністю відбудови країни та збільшенням іноземних інвестицій в економіку нашої країни, зокрема в будівельну галузь.

Список використаних джерел

1. Глущенко С. В., Івахненко С. В. Антикризове управління на підприємстві: фінансово-організаційні аспекти: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2020. 92-94 с.

2. Ширяєва Н. В., Макаренко А. Б. Дослідження впливу пандемії COVID-19 на економіку України як одного

із факторів глобальної фінансової кризи. Вісник НТУ "ХПІ". 2020. №4. С. 88-92.

3. Долбнєва Д. В. Вплив COVID-19 на економіку країн світу. Проблеми економіки. 2020. № 1. С. 18-26.

4. Адамська І. Сучасний стан й тенденції розвитку будівельної галузі України. Галицький економічний вісник. 2019. № 5. С. 8-13.

5. Латишева О. В., Сайко А. Д. Будівельна галузь України: сучасний стан та її роль у забезпеченні сталого розвитку національної економіки. Економічний вісник Донбасу. 2019. № 2 (56). С. 68-72.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

УДК 330.341.1

Надточій Ірина

д. е. н., професор,

Херсонський навчально-науковий інститут
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

Ляшко Аліна

здобувач, Херсонський навчально-науковий інститут
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова

ЩОДО РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У РЕКЛАМНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Стратегія управління та раціонального використання технологічних та екологічних інновацій у рекламі, заснована на інновативності учасників рекламного ринку,